

NOTAT

15. oktober 2009

Sag 07/00859

/at-ebst

Årlig status for industrisamarbejde med udenlandske leverandører til forsvaret 2008

1. Resumé

Ifølge reglerne for industrisamarbejde er udenlandske leverandører af forsvarsmateriel til det danske forsvar forpligtet til at gennemføre industrisamarbejde med danske forsvarsrelaterede virksomheder. Der er p.t. 25 udenlandske leverandører, der på denne måde er forpligtet til at afvikle industrisamarbejde i Danmark. Den samlede afvikling udgjorde i 2008 godt 1,6 mia. kr.

De udenlandske leverandørers samlede industrisamarbejdsforpligtelse har været faldende i 2007 og 2008. Pr. 15. oktober 2009 udgør de udenlandske leverandørers samlede forpligtelse i alt 3,3 mia. kr. Fratrækkes forhåndsgodkendt industrisamarbejde (godkendte, men endnu ikke gennemførte projekter), er det ikke-disponerede udestående opgjort til 2,5 mia. kr.

2. Baggrund

Når udenlandske leverandører indgår kontrakt med forsvaret om levering af forsvarsmateriel, skal den udenlandske leverandør indgå en industrisamarbejdsaftale med Erhvervs- og Byggestyrelsen (EBST). I aftalen forpligter leverandøren sig til at etablere et samarbejde med eller lægge forsvarsrelaterede ordrer hos danske virksomheder for en værdi, der svarer til kontrakten med forsvaret. Det sker typisk i løbet af 3-8 år. Tilsvarende krav stilles i andre lande.

Formålet med industrisamarbejdsreglerne er at styrke danske forsvarsrelaterede virksomheders teknologiske niveau, markedsadgang og samarbejde med udenlandske leverandører af forsvarsmateriel. Industrisamarbejdsordningen skal derudover kompensere dansk forsvarsindustri for eksportbarrierer i form af 1) lignende industrisamarbejdsordninger på eksportmarkederne, og 2) udbudsbegrænsninger i en lang række lande, hvor udbud af forsvarsmateriel typisk kun omfatter nationale industrier.

Reglerne for industrisamarbejde har hjemmel i erhvervsfremmeloven (lov nr. 602 af den 24. juni 2005) og er beskrevet i bekendtgørelse (nr. 992 af

den 4. oktober 2006) og cirkulære om industrisamarbejde ved køb af forsvarsmateriel (nr. 75 af den 4. oktober 2006) samt administrativt udstedte retningslinjer af den 1. februar 2008.

Reglerne og oplysninger om udenlandske leverandører og udestående beløb mv. findes på EBST's hjemmeside:

<http://www.ebst.dk/industrisamarbejdsaftaler>.

3. Reglerne for indgåelse af industrisamarbejdsaftaler

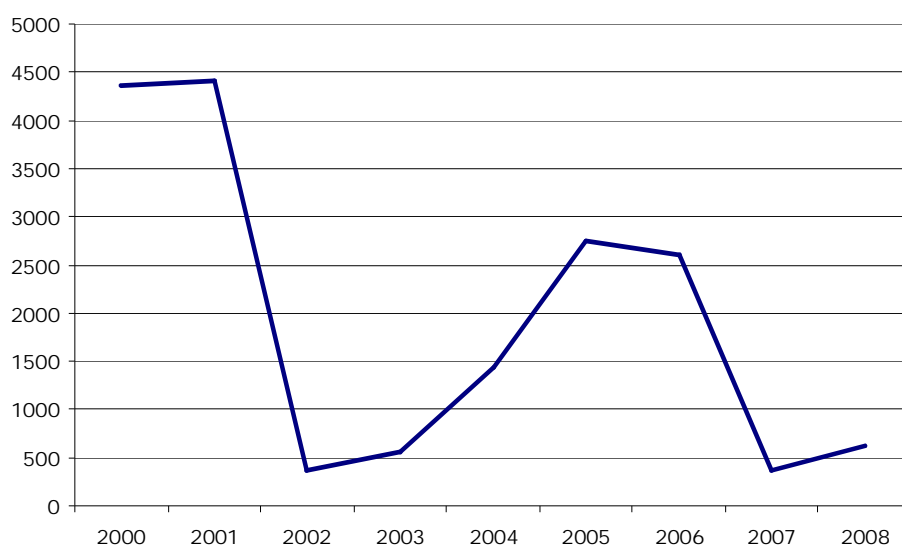
De danske industrisamarbejdsregler pålægger udenlandske leverandører af forsvarsmateriel at placere ordrer hos eller gennemføre andet industrisamarbejde med danske virksomheder for en værdi svarende til 100 procent af kontraktsummen med forsvaret. Undtaget fra kravet om industrisamarbejde er ordrer placeret i Danmark, anskaffelse af brugt eller civilt materiel, dokumentation, tjenesteydelser og uddannelse i forbindelse med anskaffelsesprojektet samt bygge- og anlægsarbejder.

Industrisamarbejdsaftaler skal indgås senest 30 dage før indgåelse af kontrakten mellem forsvaret og den udenlandske leverandør.

4. Status for indgåelse af industrisamarbejdsaftaler

EBST har i 2008 indgået industrisamarbejdsaftaler med udenlandske leverandører for et samlet beløb på i alt 629 mio. kr. I 2009 har EBST pr. 15. oktober 2009 indgået industrisamarbejdsaftaler for samlet 161 mio. kr.

Figur 1: Indgåede industrisamarbejdsaftaler i perioden 2000-2008 (mio. kr., prisniveau 2008)

Forsvarets Materieltjeneste (FMT) har udarbejdet en opgørelse, der angiver gennemførte betalinger hos udenlandske leverandører af forsvarsmateriel i årene 2007 og 2008. Opgørelsen er opsummeret i tabel 1, hvor

EBST's opgørelse over indgåede industrisamarbejdsaftaler i samme periode ligeledes fremgår.

Tabel 1: Forsvarets materielanskaffelser hos udenlandske leverandører og indgåede modkøbsaftaler, 2007-2008 (mio. kr.)

År	Indgåede industrisamarbejdsaftaler (EBST)	Forsvarets materielanskaffelser hos udenlandske leverandører (FMT)
2007	365	1.120
2008	629	1.915

Kilder: FMT og EBST

Forskellen mellem forsvarets materielanskaffelser og indgåede modkøbsaftaler kan bl.a. forklares ved, at anskaffelserne falder ind under undtagelsesbestemmelserne (anskaffelse af brugt eller civilt materiel, dokumentation, tjenesterejser og uddannelse i forbindelse med anskaffelsesprojekter og bygge- og anlægsarbejder). Det har imidlertid ikke været muligt at udarbejde en oversigt, der opgør fordelingen af begrundelserne for fritagelse fra industrisamarbejdskravet.

EBST's tal er primært baseret på indberetninger fra de udenlandske leverandører, der har oplyst EBST om indgåede kontrakter med FMT.

5. Status for afvikling af eksisterende industrisamarbejdsforpligtelser

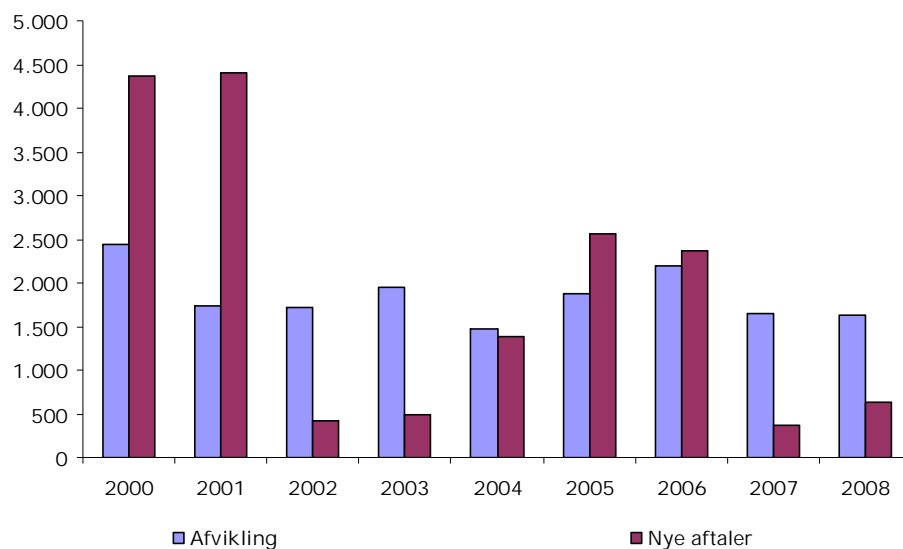
Pr. 15. oktober 2009 har EBST færdigbehandlet de indkomne rapporter vedrørende udenlandske virksomheders industrisamarbejde med danske virksomheder i 2008. Styrelsen har opgjort, at der i 2008 er afviklet industrisamarbejde for ca. 1,6 mia. kr., hvilket er på samme niveau som i 2007, men noget lavere end i 2006 hvor afviklingen var på 2,2 mia. kr. Den fortsat relativt lave afvikling i 2008 kan bl.a. henføres til, at de udenlandske leverandørers industrisamarbejdsforpligtelser og dermed deres incitament til at samarbejde med danske virksomheder, har været faldende i 2007 og 2008 (jf figur 4).

Figur 2 viser ligeledes værdien af de indgåede industrisamarbejdsaftaler i perioden 2000-2008 samt værdien af ordrer og samarbejde, som er registreret som afvikling på forpligtelserne i de pågældende år.

I 2008 er lidt over 900 mio. kr. afviklet som direkte købsordrer hos dansk industri, mens knap 700 mio. kr. er afviklet som samarbejdsprojekter mellem udenlandske leverandører og danske virksomheder, hvor der indgår afskrivning i form af faktorer¹.

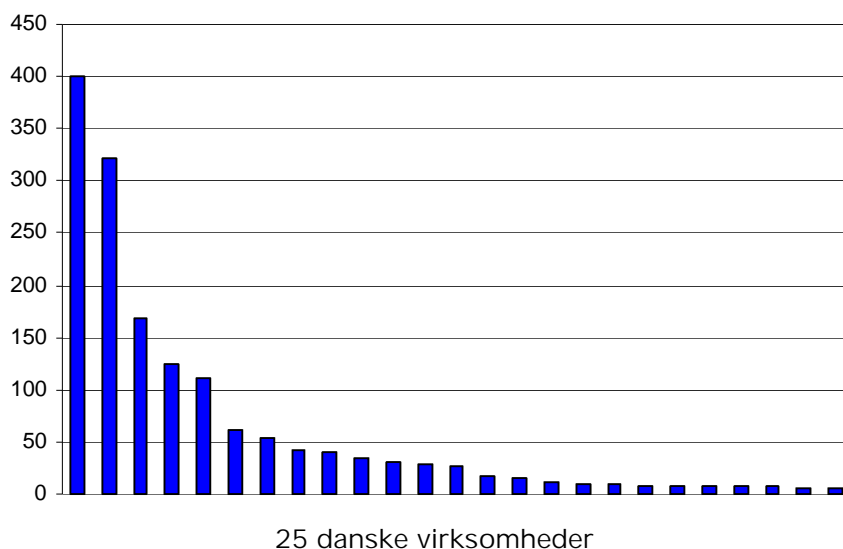
¹ Et faktorprojekt afskrives med en afskrivning højere end en.

Figur 2: Indgåede industrisamarbejdsaftaler og afvikling, 2000-2008 (mio. kr., prisniveau 2008)

Der blev i 2008 afviklet industrisamarbejde hos 123 danske virksomheder. De 25 virksomheder, hvor de udenlandske leverandører har afviklet mest, tegner sig for 96 procent af afviklingen, mens 69 procent er koncentreret hos fem virksomheder, jf. figur 3.

Figur 3: Afviklingen hos de 25 danske virksomheder, hvor der er afviklet mest, 2008 (mio. kr.)

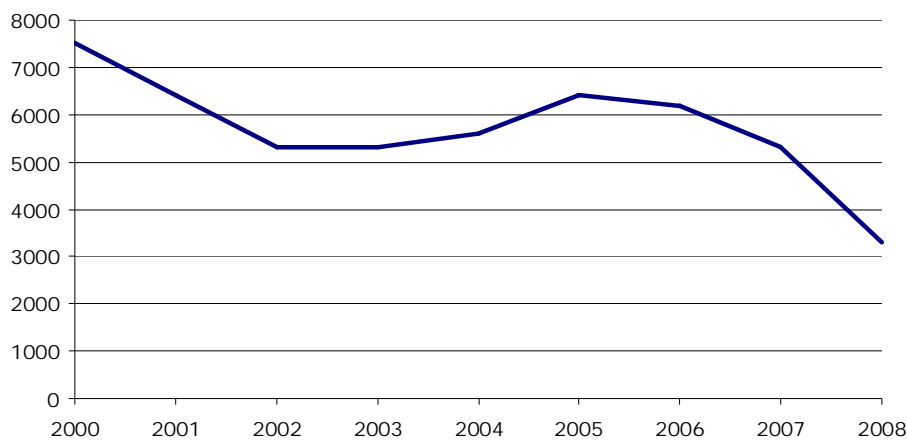

6. Status for udenlandske leverandørers samlede industrisamarbejdsforpligtelse i Danmark

Afviklingen af industrisamarbejdsaftaler mellem EBST og de udenlandske leverandører forløber tilfredsstillende. Afviklingen overvåges nøje for at sikre, at de udenlandske leverandører lægger ordrer i Danmark i henhold til deres forpligtelse.

Siden 2000 har den udestående industrisamarbejdsforpligtelse udgjort op til 7,5 mia. kr., jf. figur 4. Opgjort pr. 15. oktober 2009 udgjorde udeståendet 3,3 mia. kr.

Figur 4: Udviklingen i den samlede udestående industrisamarbejdsforpligtelse, 2000-2008 (mio. kr., løbende priser)

En del af det udestående beløb er reserveret til forskellige igangværende samarbejdsprojekter mellem danske virksomheder og udenlandske leverandører, som EBST har givet forhåndsgodkendelse til. De forhåndsgodkendte beløb afskrives i takt med, at projekterne gennemføres - typisk inden for en 2-årig periode.

Det aktuelle reserverede forhåndsgodkendte beløb (godkendte, men endnu ikke gennemførte projekter) udgjorde pr. 15. oktober 2009 ca. 830 mio. kr. Den andel af den udestående industrisamarbejdsforpligtelse, der ikke allerede er disponeret via forhåndsgodkendte projekter udgør pr. 15. oktober 2009 således ca. 2,5 mia. kr.

7. Status for indgåelse af bankingaftaler

Reduktionen i den samlede udestående industrisamarbejdsforpligtelse betyder, at en stigende andel af de udenlandske leverandører har opfyldt deres industrisamarbejdsforpligtelse i Danmark. Således har EBST pr. 15. oktober 2009 aktive industrisamarbejdsaftaler med 25 udenlandske virksomheder mod 33 i 2008.

Banking- og prækvalifikationsbankingaftaler² får derimod stigende betydning. EBST har pr. 15. oktober 2009 indgået banking- og prækvalifikationsbankingaftaler med i alt 14 udenlandske leverandører. Indeståendet på disse aftaler udgør i alt 280 mio. kr.

² Banking- og prækvalifikationsbankingaftaler indebærer, at en udenlandsk leverandørs overopfyldelse af en tidligere industrisamarbejdsaftale ”opsøres” og modregnes, hvis leverandøren senere sælger materiel eller tjenesteydelser til forsvaret.